WYNIA'S WEEK

Dit kabinet is de grote ontkenning van de zorgen en gerechtvaardigde behoeften van heel veel mensen. Moge het een kort leven beschoren zijn.

Posted on 7 februari 2026 by Bart Jan Spruyt

Het kabinet-Jetten-I staat in de steigers en moet het intermezzo van het kabinet-Schoof doen vergeten door de oude verhoudingen te herstellen. De nieuwe coalitie en de gemaakte keuzes zijn vooral een ontkenning van de maatschappelijke en culturele werkelijkheid.

Het nieuwe kabinet dat over twee weken met de koning op het bordes moet staan, is een kabinet van restauratie. Een vijfde kabinet-Rutte, dat de periode van het kabinet-Schoof snel moet doen vergeten. De populisten, de winnaars van de verkiezingen van 2023, zijn terug in de oppositie, en kunnen daar toezien hoe het beleid van de Rutte-jaren wordt voortgezet, met hetzelfde motorblok van VVD, CDA

en D66 dat tussen 2017 en 2024 over Nederland regeerde. In de kern is dat rechts financieel-economisch beleid en culturele linksigheid – precies het tegenovergestelde van wat je graag zou zien.

Rechtse stem radicaliseert

De populisten van PVV en BBB en het laat-christelijk progressieve NSC hebben er weinig van gebakken. Natuurlijk, er was de volstrekt onwelwillende obstructie van de oppositie, de nauw verholen afkeer van de media en het verzet van activistische ambtenaren, maar de eerlijkheid gebiedt te zeggen dat die kleine oogst en vroege val vooral ook aan de eigen incompetentie en het gebrek aan ervaring te wijten zijn.

De frustratie daarover uit zich niet in een toenemende populariteit van JA21, maar in de voorzichtige groei van Forum voor Democratie, waarvan de bruine randen en de jeugdzonden van te verkiezen volksvertegenwoordigers dezer dagen schel worden belicht in de media. De rechtse stem radicaliseert, en dat komt door de opzichtige manier waarop het linkse midden de populisten van het schaakbord heeft geveegd.

De VVD is eigenlijk de *prima donna* in deze coalitie. Het is nog niet zo lang geleden dat het ernaar uitzag dat de politieke carrière van Dilan Yesilgöz een vroegtijdig einde zou kennen. Door GL-PvdA beslist uit te sluiten als coalitiepartner, herwon zij vertrouwen. Mede daarom was zij niet de geschikte kandidaat om als fractievoorzitter lange trajecten van onderhandelingen met Jesse Klaver in te gaan. Dat mag Ruben Brekelmans gaan doen.

Yesilgöz wordt vice-premier, blijft de politiek leider van de VVD en is bij voorbaat verzekerd van een grote zichtbaarheid als minister van Defensie. Ze mag in een tijd van internationale spanningen heel veel geld gaan uitgeven – dankzij de druk van Trump en haar voorganger Rutte.

Trouw wordt beloond

Bijna alle VVD-bewindslieden keren terug, en verwisselen een centrum-rechts voor een centrum-links kabinet dat vooral met de extreem-linkse GL-PvdA deals moet gaan sluiten. Maar VVD'ers kunnen dat. En trouw wordt beloond. Sophie Hermans, een sof op Klimaat en Groene Groei, gaat naar Volksgezondheid en mag daar de

verhoging van het eigen risico gaan invoeren. David van Weel keert terug op Justitie en Veiligheid. Vincent Karremans verruilt Economische Zaken voor Infrastructuur en Waterstaat, Thierry Aartsen mag aan de slag als minister van Werk en Participatie, en Eric van der Burg mag als staatssecretaris de overheid 'slagvaardiger' gaan maken. Het belangrijkst is natuurlijk dat Eelco Heinen minister van Financiën blijft en dus de staatskas streng zal bewaken. De VVD krijgt dus de schatkist en gaat over onze buitenlandse en binnenlandse veiligheid.

Moeilijke jaren

De nieuwe premier Rob Jetten, die later dit jaar met zijn Argentijnse verloofde Nicolás Keenan in het huwelijk zal treden, heeft de verkiezingen met metaforen en beloften van verandering gewonnen, maar is nu *jeune premier* van een minderheidskabinet dat moet hopen op een omslag in de politieke cultuur. Niets wijst erop dat die omslag van eigenbelang en partijbelang naar een denken in termen van algemeen belang zich al voordoet, en daarom gaat Jetten moeilijke jaren tegemoet.

Een partijgenoot mag als minister van Landbouw de boeren gaan vertellen dat zij nu toch echt plaats moeten gaan maken, en informateur Rianne Letschert wordt beloond met het ministerschap van Onderwijs. Belangrijk is ook dat de tradities van de kabinetten-Rutte op levensbeschouwelijk terrein worden voortgezet via een staatssecretariaat op Justitie en Veiligheid waar meer-ouderschap, draagmoederschap en een nieuwe Transgenderwet moeten worden vormgegeven. En er komt weer een minister van Ontwikkelingssamenwerking, die de bezuinigingen gaat terugdraaien en de subsidiekranen naar de NGO's weer wagenwijd open zal zetten.

CDA krijgt Asiel & Migratie

En het CDA? Ach, het CDA. De partij van Henri Bontenbal, die in de Kamer blijft als fractievoorzitter en politiek leider, levert de minister van Buitenlandse Zaken, Binnenlandse Zaken en Economische Zaken. Ook Asiel & Migratie gaat naar de christendemocraten en voor deze post wordt de naam van Bart van de Brink genoemd, Bontenbals getrouwe secondant. De twee wetten van Faber worden overgenomen (zonder de steun van D66 en misschien ook wel van het CDA zelf in de Eerste Kamer), en verder wordt er gewacht op het Europese Migratiepact. Aan nationaal migratiebeleid wordt verder weinig gedaan.

Als we dit plaatje overzien, zien we niet alleen een overduidelijk streven naar een voortzetting van het progressief-liberale beleid van de Rutte-jaren, maar bovenal ook een blinde miskenning van de maatschappelijke werkelijkheid. Asiel en migratie zijn de grote thema's die mensen bezighouden, met de komst van al die azc's (en dit kabinet wil de Spreidingswet handhaven), de spanningen, het geweld en de verloedering die met migratie gepaard gaan. Die vraag wordt in het geheel niet geadresseerd.

Blindganger

Daarmee wordt niet alleen de maatschappelijke werkelijkheid ontkend, maar ook de verkiezingsuitslag van vorig jaar, waar rechtse partijen minimaal een derde van de stemmen behaalden. Deze formatie bood een kans om die stem serieus te nemen en te erkennen. Maar er is voor gekozen de meest voor de hand liggende partner – JA21 – nadrukkelijk op afstand te houden.

Vanuit het perspectief van de culturele realiteit is dit kabinet een blindganger, de grote ontkenning van de zorgen en gerechtvaardigde behoeften van heel veel heel gewone mensen, die wel de prijs van alle 'investeringen' mogen gaan betalen. Moge dit kabinet een heel kort leven beschoren zijn.

Wynia's Week bestaat officieel 7 jaar! *Met dank aan alle auteurs, donateurs en alle andere lezers, kijkers en supporters.* ***Op naar de volgende 7 jaar!*** ***www.wyniasweek.nl/doneren***